

Държавна комисия по сигурността на информацията

НЕРЕГЛАМЕНТИРАН ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ

Съдържание:

1. Определение на НДКИ
2. Проява на НДКИ – по видовете сигурност
3. Действия на ССИ и РОЕ при случаи на НДКИ
4. Действия на органа по прекия контрол ДАНС
при случаи на НД до национална КИ
5. Действия на ДКСИ при случаи на НД
до чуждестранна КИ
6. Резултати от действията на ДАНС и ДКСИ
7. Превенция на НДКИ

"Нерегламентиран достъп до класифицирана информация" е разгласяване, злоупотреба, промяна, увреждане, предоставяне, унищожаване на класифицирана информация, както и всякакви други действия, водещи до нарушаване на защитата ѝ или до загубване на такава информация.

За нерегламентиран достъп се счита и всеки пропуск да се класифицира информация с поставяне на съответен гриф за сигурност или неправилното му определяне, както и всяко действие или бездействие, довело до узнаване от лице, което няма съответното разрешение или потвърждение за това.

Ръководителят на ОЕ ръководи, организира и контролира дейността по защитата на КИ. Отговорен е за планирането, организирането, прилагането и спазването на мерките за защита на КИ в ОЕ.

"Служител по сигурността на информацията" е физическо лице, назначено от ръководителя на организационната единица за осъществяване на дейността по защита на класифицираната информация в организационната единица.

ССИ следи за спазването на изискванията на ЗЗКИ и на международните договори във връзка със защитата на КИ. Прилага правилата относно видовете защита на КИ в ОЕ.

§ 1, т. 4 от ДР на ЗЗКИ

"Вреда в областта на националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред" е заплаха или увреждане на интересите на Република България или на тези интереси, които тя се е задължила да защитава, вредните последици от чието увреждане не могат да бъдат елиминирани, или вредни последици, които могат да бъдат смекчени само с последващи мерки.

§ 1, т. 15 от ДР на ЗЗКИ

В зависимост от значимостта на интересите и сериозността на причинените вредни последици вредите са непоправими или изключително големи, трудно поправими или големи и ограничени.

Най-често срещани нарушения, довели до нерегламентиран достъп до КИ

През периода 2018-2019 г. в страната са установени случаи на нерегламентиран достъп до КИ вследствие на:

- нарушения на изискванията, свързани с отчетността, движението и класификацията на документи;
- загуба на документи, съдържащи КИ с ниво „Поверително“ и „Секретно“, както и загуба на част от документ с ниво „Поверително“;
- размножаване на част от документ, съдържащ КИ, без разрешение на лицето по чл. 31, ал. 1 от ЗЗКИ;
- разкриване на КИ по непредпазливост;

Държавна комисия по сигурността на информацията

- единични целенасочени действия на лица, чиито деяния осъществяват състави на престъпления по смисъла на НК;
- неправилно определяне или неактуализиране на периметъра на зоните за сигурност и на административната зона;
- съхраняване, обработване и обмен на КИ извън определените зони за сигурност;
- неизпълнение на заповед, ограничаваща достъпа до КИ на конкретен служител;

Държавна комисия по сигурността на информацията

- неспазване на изискванията на чл. 46 и чл. 47 от ППЗЗКИ при поставяне или пропускане поставянето на гриф за сигурност;
- в РКИ до ниво „Поверително“ са приети документи, представляващи държавна тайна с ниво „Секретно“;
- унищожаване на оригинали на документи, маркирани с гриф за сигурност, за които не е изготвено предложение до ДКСИ и не е получено разрешение за тяхното унищожаване;
- неприлагане в пълнота принципите и мерките в областта на индустриалната сигурност;

Държавна комисия по сигурността на информацията

- неспазване на сроковете по чл. 55, ал. 2 от ЗЗКИ за ново проучване за надеждност /предоставяне на КИ на лице без валидно разрешение за достъп до КИ/;
- не всички служители, включени в списъците по чл. 37 от ЗЗКИ, имат издадени разрешения за достъп до КИ;
- липса на обучение по защита на КИ или формалното му провеждане са предпоставка служители да извършат нерегламентиран достъп до КИ;
- създаване на документи и обработка на КИ на несертифицирани КИС или на КИС, които са свързани с Интернет, в нарушение на чл. 93 от ЗЗКИ;

Държавна комисия по сигурността на информацията

- използване на нерегистрирани и дори лични материални носители за многократен запис за работа с КИ;
- загуба на 2 флаш-памети с ниво „Поверително“, съдържащи криптографски средства за защита;
- използване на криптографски мрежи, които не са въведени в експлоатация по реда, посочен в НКСКИ;
- не са осигурени необходимите криптографски ключове за защита на КИ или извършен пренос на КИ с ниво „Поверително“ без криптографска защита/;
- пропуски при разпространение, прилагане, съхранение и унищожаване на криптографски ключове и материали.

Действия на ССИ и РОЕ при случаи на НДКИ

- ОЕ незабавно уведомява в писмена форма ДКСИ и ДАНС за всеки случай на НДКИ (уведомление съгласно Приложение към т. III.1 от Задължителните указания на ДКСИ относно действия в случаи на нерегламентиран достъп до класифицирана информация)
- ОЕ предприема мерки за предотвратяване или/и ограничаване на неблагоприятните последици от реализирането на НДКИ
- ОЕ извършва оценка на нанесените вреди и я предоставя на компетентния проверяващ орган
- ССИ води на отчет случаите на НДКИ и на взетите мерки, за което информира незабавно ДКСИ

Действия на ДАНС при реализиране на НДКИ

ДАНС извършва инцидентна проверка в ОЕ по чл. 12 от ЗЗКИ и по реда и условията на НРИПОПКЗЗКИ с цел изясняване на обстоятелствата и отстраняване на всички рискове и заплахи, чието проявление би довело или е довело до НДКИ.

Проверката представлява съвкупност от действия, мерки и препоръки, предназначени да осигурят ефективното функциониране и усъвършенстване на системите за защита на КИ в ОЕ.

В проверката се извършва:

- констатиране на моментното актуално състояние на системата за защита на КИ в ОЕ;
- изясняване на предпоставките/причините, довели до НДКИ, както и хронологията на действията на служителите на ОЕ;
- установяване на лицата, които с действието/бездействието си са допринесли за НДКИ;
- констатиране на всички рискове и заплахи, чието проявление би довело до НДКИ;
- анализ на събраните данни относно заплахите за национална сигурност и оценка на актуалното състояние системата за защита на КИ в ОЕ;

Държавна комисия по сигурността на информацията

- идентифициране, отстраняване и предотвратяване на рисковите фактори, които биха довели или са довели до НДКИ;
- реализиране на административнонаказателната или наказателната отговорност;
- даване на предписания за предприемане на необходимите организационно-технически действия по ограничаване на вредните последици, подобряване на функционалността и усъвършенстване на системата защита на КИ в ОЕ.

След проверката се изготвя и изпраща доклад до ДКСИ за констатираните нарушения и проблеми, налагащи изменения на общата политика за сигурност на КИ.

Действия на ДКСИ при реализиране на НДКИ

В случай на НД до чуждестранна КИ ДКСИ предприема необходимите действия по реда и условията на съответния международен договор или правилата на международната организация, съгласно чл. 9, т. 6 от ЗЗКИ. ДКСИ извършва необходимите действия в координация с компетентната служба за сигурност.

ДАНС извършва проверка за изясняване на обстоятелствата по реда и условията на НРИПОПКЗЗКИ. ДАНС предприема необходимите действия в координация с ДКСИ. За резултатите от проверката ДАНС изготвя доклад и своевременно го изпраща на ДКСИ.

При НД до чуждестранна КИ ДКСИ предприема действия за уведомяване на съответните органи съгласно ЗЗКИ, конкретния международен договор или правилата на съответната международна организация.

Във връзка с констатираните нарушения и проблеми относно защитата на националната и чуждестранната КИ, при необходимост се предлагат/приемат налагащи изменения на общата политика за сигурност на КИ.

Резултати от действията на ДАНС и ДКСИ

- Извършва се анализ и оценка на случая на НДКИ
- При невъзможност материалният носител на КИ да бъде възстановен или не може да бъде намерен, той се обявява за безвъзвратно загубен материал
- За резултатите от проверката се уведомява ОЕ и се дават указания за прилагане на превантивни мерки с цел свеждане до минимум на рисковете от бъдещо настъпване на НДКИ

Държавна комисия по сигурността на информацията

- Информацията от проверката се използва за реализиране на административнонаказателната или наказателната отговорност. При данни за извършено престъпление се уведомява съответната прокуратура
- Осъществяване на специфични информационни, аналитични и контролни дейности - правят се оценки и прогнози за качеството на защита на КИ на територията на страната и в чужбина
- На базата на констатираните нарушения и проблеми в ОЕ се набелязват инициативи за изменения на общата политика за сигурност на КИ, касаеща Национална система за защита на КИ

Превенция на НДКИ и предотвратяване на заплахите за сигурността на КИ в ОЕ

- Спазване изискванията на ЗЗКИ и подзаконовите нормативни актове, както и директивите на НАТО и решенията на ЕС.
- Ефективно прилагане на мерките за сигурност:
 - организационни, физически и технически мерки за предотвратяване на нерегламентиран достъп до КИ;
 - общи и конкретни мерки за осигуряване защитата на КИ;
 - оценка на заплахите за сигурността на КИ.

- Използване на специфични мерки за сигурност.
- Прилагане на ефективни методи за противодействие на заплахите за сигурността/защитата на КИ.
- Актуализиране и надграждане на системата за сигурност.
- Своевременно идентифициране на негативните процеси, свързани със заплахата за КИ или увреждането ѝ, прогнозиране на тяхното развитие.

- Предотвратяване на вредните процеси и определяне степента на ефективност на осъществяваните мероприятия за защита на КИ.
- Познаване и изпълнение на задълженията от длъжностни лица, които следва да организират, ръководят и контролират защитата на КИ.
- Изграждане на съзнание за сигурност.
- Предварителен и текущ контрол от ССИ спрямо организацията, способите и средствата за сигурност.

Държавна комисия по сигурността на информацията

- Провеждане на обучения и брифинги на служителите по защита на КИ.
- Извършване на проверки по прекия контрол, които спомагат за превенция на рисковете за сигурността на КИ.
- Осъществяване на общ контрол и методическо ръководство от ДКСИ.
- Взаимодействие между органите по общия и прекия контрол, позволяващо отстраняване на нарушенията и минимизиране на негативните последици при проява на рискове за националната сигурност.